

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl 10; pe 1/2
an fl 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl 1

N-rii de Duminică pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

REDACTIA

Se pot primi prin poșta
7 cr.; a doua oară 5 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare dată
câștore.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancați se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Judecătura Curiei.

(*) Acusarea cea mai grea, pe care opoziția o aducea contra lui Bánffy era că el a falsificat alegerile. Ori mai bine zis: și-a ales majoritatea prin fraudă și corupție.

Pentru a pune capăt (?) corupției în alegeri și a stavili abuzurile, corifeii partidelor maghiare au căzut de acord că: trebuie să facă ceva! Să reformeze legea electorală și să introducă judecătura Curiei în chestii electorale. Aceasta a fost una dintre condițiile puse lui Széll pentru ca opoziția să se lase de obstrucție. Și mai ales una din principiile pe temeiul cărora Apponyi a desarmat și a trecut cu bagaj cu tot în tabăra guvernamentală.

A venit însă vremea ca guvernul să realizeze ceea ce a promis și când colo între atâția bărbați de stat nu se găsește nici unul care să formuleze clar proiectul și să demonstreze că eată, așa e bine să se facă.

Ar reforma legea electorală, unificând censul și făcând să dispară castele, dar le e frică de naționalități, indeosebi de Români. Pentru că dacă li s'ar da și fraților noștri din Ardeal drepturi electorale egale cu ale Ungurilor și Sașilor, unde s'ar mai putea recruta majoritatea guvernamentală ungurească, unde s'ar mai alege deputați câți aristocrați scăpătați toți? Dimpotrivă, s'ar alege Români și astfel cu vremea nu numai Românii, dar și celelalte naționalități și-ar ocupa în Dieta locurile ce li se cuvin.

Ear de aceasta guvernele maghiare și toți bărbații lor conducători, se pzezesc ca de foc. Mai ales cum, când li-se pare că în urma disolvării comitetului național și a inactivității prin care se disting naționalitățile aliate, mulți Unguri sunt tentația crede, că s'a isprăvit cu noi, s'a pus capăt ori cărei „agitațiuni“... De ce ar mai aduce deci naționalități în Dietă, cari să reînvie chestia?

Dar' chiar osebit de această considerațiune: Ungurii ei între ei nu sunt în clar nici cu reformarea legii electorale nici cu judecătura Curiei. Unii (ca ugroniștii) cer votul universal, alții (kossuthiștii puri) s'ar mulțumi și cu mai puțin, clericali ei înșiși nu știu cum ar fi bine, ear' guvernamentalii ar voi să scape d'ocamdata numai cu judecătura Curiei... Să discute mai în fond întreaga chestie electorală, nu-i dă mâna nici unui partid. S'ar învedera cel mult că față de naționalități au aceleași sentimente, aceleași tendințe: sentimentul fricei și tendința de a ne împedeca să intrăm în Dietă.

Ear guvernul lui Széll n'are să fie el nici odată atât de tare în cât să se împotrivescă și să înlăture acest curent pe cât de șovinist, pe atât de nedrept, ear în efectele sale păgubitor pentru stat, că nu poate rezulta nici un bine din faptul când majoritatea cetățenilor este esclusă ori împedecată în exercitarea dreptului său electoral.

O să ne alegem dar cel mult cu judecătura curiei, despre care însă chiar Eötvös Károly scrie în „Egyetértés“ că nu însemnează nici un progres spre bine. Eată de ce. Până acum verificările mandatelor le făcea Dieta. Intrebăm însă: n'are să-i fie guvernului mai ușor să afle câți va judecători cari să se dea după pâr, să verifice după pofta guvernului, de cât o Dietă întreagă servilă, Dietă a cărei majoritate chiar dacă-ar fi după asămănarea celei de Bánffy „liferată“, va putea să aibă însă în sinul ei și o minoritate, care să dea pe față toate abuzurile, până ce dacă verificările vin la Curie, s'a isprăvit cu orice discuție ori protestare.

Nu prea ne facem deci iluziuni nici asupra noului proiect menit să saneze în stat boala electorală. Din contră: toate se îndrumează spre omnipotența guvernului, care după-ce va avea și modificarea regulamentului Dietei, în lipsa naționalităților îi va juca în Dietă pe opoziții maghiari.

Și cu atâta ne vom alege: re fiind noi între ei, Ungurii părinți ai patriei se vor război între dânsii!

Al patrulea proces de presă al nostru. Pe ziua de 17 Maiu redactorul nostru responsabil, d. Russu Șirianu este citat înaintea curții cu jurați din Oradia Mare, acuzat fiind că prin publicarea unei notițe în ziar, când cu spargerea capului d-lui Ignatie Pap, print' o aluzie a „calomniat și vătămat onoarea“ d-lui David. Scrisesem anume asupra coincidenței că d. David a amenințat pe d. Mangra și când colo s'a pomenit cu capul spart, seara pe întunec, d. Ignatie Pap.

Bucuria „neamurilor“ ar fi mare, dacă curtea cu jurați s'ar îndura să osândească pe primul nostru redactor.

DIN DIETĂ.

— Sedința dela 24 Aprilie. —

S'a depus la biuroul Dietei proiectul de lege privitor la judecătura Curiei în chestii electorale. Discuția se va începe Joi.

S'a raportat apoi asupra alegerii dela Nemes Ocsa, unde guvernamentalii au învins cu un vot față de candidatul Kossuthist. Alegerea e protestată însă, din cauză că pentru candidatul guvernamental solgăbirul și chiar președintele alegerii au adus la vot trei oameni cari nu erau în lista electorală. S'a rânduie o anchetă sub conducerea lui Ördley, care a și depus jurământul.

Din Casa Magnaților.

— Sedința dela 24 Aprilie —

Sub presidenția contelui Károlyi Tibor a început discuția bugetului.

Contele Zichy Nándor se plânge împotriva dărilor enorme ce se aruncă asupra conurilor. Declară că nu are încredere în guvern și deci nu va vota proiectul de buget.

Szabó Jenő interpelează guvernul asupra congruiei. Intrebă pe ministru decă este ori

nu dispus ca paralel cu comisia de congruă să lucreze la rezolvarea norocoasă pentru preoți a acestei afaceri.

Majláth József își manifestează încrederea în cabinetul Széll. Îndeosebi se arată tăcântat de politica economică a guvernului.

După ce vorbesc ministrii Lukács, Wlassics și Széll, bugetul se votează în genere și apoi începe discuția pe articole.

Ernusz urgentează dotația comitatelor (mai sărace), Korányi arată progresul ingrozitor al oftică ear' episcopul Császka vorbește despre fondurile universitare.

Vorbind și ministrul Wlassics, el tăgădueste, că statul ar voi să desființeze școalele confesionale. Ca probă aduce faptul că față de 3000 școli de stat sunt 17.000 confesionale. Privitor la congrua catolică așteaptă să vadă proiectul comisiei.

Bugetul s'a primit în total.

† ALEXANDRU FILIP.

Din Abrud primim trista știre că eri a încetat acolo din viață distinsul luptător național Alexandru Filip, mare proprietar, avocat, director de bancă și fost membru în comitetul național.

Decedatul peste un pătrar de veac a dus rolul de cel mai înfocat apărător al Moșilor, a căror stimă și dragoste a avut-o întotdeauna. A luptat cu zel îndeosebi pentru recăștigarea mai multor proprietăți de mine, de cari Moșii fuseseră deposedați și mai ales lui se datorește întemeierea societății minere din Bucium, centrul de putere al Moșilor.

Casa lui a fost locul de întâlnire a naționaliștilor din Munți, fiind atât el cât și venerabila sa soție Ana ospitalier, Român cu inimă caldă și un filantrop cum puțini se găsesc.

Trimitem mult întristatei sale soții, pre cum și numeroaselor rudeni, expresiunea celei mai sincere condolențe.

Școale millenare.

— 1000 școale — 866. — Numai 22 școale nouă de stat. — Cheltueli zadarnice. —

Se știe că în anul millenar Dieta din Pesta a votat bugetul Cultelor numai cu condiție, ca ministrul Wlassics să ridice 1000 școale de stat.

De atunci noi Românii și îndeosebi foile noastre au combătut aceasta epidemie de școale de stat, a căror lipsă nimenea nu o simte, când sunt atâtea școale confesionale.

În raportul său din anul acesta, ministrul Wlassics nu a fost în stare să imbucure pe șovinisti Dietei maghiare, cu știrea, că barem jumătate s'au ridicat din cele zece sute de școale de stat. În loc de aceasta ministrul Wlassics în vorbirea sa a spus, că din cele 1000 școale nouă de stat s'au ridicat până acum numai 134.

Adevărul e, că banii votați pentru școale s'au cheltuit pentru alte scopuri „patriotice“, ca de pildă îndulcirea dascălilor nemaghiari etc.

Din cele 134 de școale, cu care s'a lăudat ministrul, numai 22 s'au zidit de fapt. Acestea s'au ridicat

în locuri de acele, unde până acum nu au fost nici un fel de școale. Celelalte 112 cu care Wlassics a proștit Dieta, nu s'au zidit din nou, ci au fost luate cu forța de la confesiuni și de la comune și s'au statificat, ceea ce nu înseamnă, că comunele au scăpat de tot de cheltueli pentru susținerea școalelor statificate, căci comunele cari au fost nenorocite cu cele 134 de școale vor trebui să plătească 38.813 fl. Suma aceasta o va încasa ministerul de Culte.

Fiecare comună căreia i-s'a răpit școala confesională și căreia îi s'a impus cea de stat, va plăti totdeauna d'aci încolo pe an 600 fl. mai mult ca suma cheltuită pentru susținerea școalei confesionale. Și afară de aceste, după cum a spus ministrul în expozeul său: „cele mai multe comune plătesc (fiind că au fost sculte Red.) darea pentru școala de 5%, se îngrijesc de toate nevoile școalei, de ridicarea și susținerea școalei în bună rânduială și plătește câte 12 fl. pe an pentru fondul de pensiuine, adecă pentru fiecare post de învățator câte 12 fl.

Eată la ce se reduc școalele de stat și îndeosebi cele zece sute, pe care ministrul Wlassics în mod volnic voește să le impună în cărca satelor locuite de nemaghiari.

M. S. REGELE LA ACADEMIA ROMÂNĂ.

Vineri la orele 1 1/4 după amiază, Academia Română a ținut ședință solemnă, sub președinția M. S. Regelui.

M. S. Regele, întâmpinat la sosirea Sa, de membrii delegațiunii, a fost salutat în ședință de d. P. Poni, președintele înaltei Instituțiuni de cultură, prin următoarele cuvinte:

Sire,

Țara întreagă a sărbătorit eri a 60-a aniversare a întemeierii Regatului Român, a Regelui ei iubit, care a știut să fie de o potrivă de mare pe câmpul de victorie ca și în artele păcii.

Academia Română unește astăzi glasul său cu acela al țării și vine să depună urările sale cele mai sincere și mai călduroase la picioarele Tronului.

Sire,

Maiestatea Voastră ați vrut să faceți din România nu numai un Stat puternic și neatârnat, stabilit pe temelii așa de tari în cât nici o sguuire să nu-l sdruncine, ci și un centru de civilizațiune și de propășire. De aceea ați păstrat în tot-d'una cel mai viu interes pentru Academia, care a avut fericirea să fie, cum ați desemnat-o într-o cuvântare memorabilă, „prevesitorea“ glorioasă Voastre Domnii.

Istoria și limba, cari sunt temelii existenței noastre naționale, au format necurmat obiectul preocupățiunilor Maiestății Voastre.

„Dacă în curind vom fi puși în posesiunea tezaurului limbii, care este „hrana sufletească a Românilor“, aceasta se va datorii impulsului și munificenței Maiestății Voastre.

Sire,

„În această zi solemnă, Academia Română îndreaptă rugile sale către Dumnezeu

zeu, atotputernicul ocrotitor al Regatului, pentru ca să Vă dea ani mulți și plini de glorie, spre binele și fericirea națiunii române.

„Să trăiți, Sire!
Să trăiască Augusta Voastră familie Regală!
Să trăiască România!”

M. S. Regele a răspuns prin câte va cuvinte emoționate la aceste felicitări și apoi a deschis ședința.

D. I. Kalinderu a citit o foarte interesantă comunicare despre portul bărbii și al părului la Români.

D. A. D. Xenopol a dat apoi lectură de pe un studiu al d-sale privitor la legile fundamentale ale istoriei. Este un resumat al unei lucrări mai mari, care a apărut zilele acestea la Paris, în limba franceză.

Atât în timpul suspendării ședinței, între ambele comunicări, cât și după ridicarea ședinței, M. S. Regele a binevoit a se întreține cu membrii Academiei.

DIN ROMANIA

Osândiți.

Banghereanu și Ficșinescu, instigatorii desordinelor de la sate, au fost condamnați de tribunalul Olt la câte 6 luni închisoare, pentru escrocherie; unul din țerenii implicați au fost de asemenea condamnați la câte 2 și 3 luni închisoare, ear cei mai mulți achitați.

Dela Academia Română.

C. A. Rosetti ca critic și director de teatru. În ședința publică dela 3/14 Aprilie, dl D. C. Ollănescu a citit sub titlul acesta un capitol din lucrarea sa intitulată „Istoria teatrului”. Autorul începe cu starea înăpoiată a teatrului, pe timpul primilor ani ai înființării, pe temeiul scrisorilor lui Alexandru. Atunci s'a ivit la București Mateiu Millo, care cu feeria „Baba Hârca” a atras lumea de pretutindeni. Într'aceea s'a înființat „Teatrul Național”, al cărui director a fost C. A. Rosetti, însă n'a avut succes. Atuncea a luat direcțiunea Millo, dar' lumea înaltă n'a sprijinit teatrul. Pe vremea aceea a înființat C. A. Rosetti ziarul „Românul” în care a început să publice critice teatrale. În prima critică a atacat pe Millo, că de ce a pus pe scenă o piesă atât de rea ca „Așa e lumea”. La a doua piesă a venit lume mai multă. C. A. Rosetti a continuat să scrie critice incurajatoare. A avut și o polemică cu Cornescu, Canta-

uzino și Odobescu, cari apărâu tinera beerrime atacată că nu spriginește Teatrul român. Teatrul însă nu mai lua un avânt. Atunci luă direcțiunea însuși C. A. Rose ti, care formă un repertor ales și o trupă din actorii cei mai buni, în fruntea cărora stălucea Millo. Din nefericire însă nici sub direcțiunea lui Rosetti n'a venit boerimea la teatru, cu toate că repetițiile se făceau sub conducerea sa. El a trimis la Paris doi artiști la studii. Veni guvernul lui Nicolae Goleșcu, care dete sprijin teatrului. În sfârșit, revenind la limba actuală a scenei, accentuază că precum limba este una și aceeași, astfel și pronunțarea ei trebuie să fie uniformă și termină în mijlocul aplauselor generale.

Dicționarul limbii române. Comisiunea însărcinată cu organizarea facerii dicționarului limbii române, prin raportul său, arată că lucrarea s'a continuat, dându-i-se extensiune mai mare. La Iași dl Al. Philippide, dimpreună cu cei patru tineri cari lucrează sub conducerea sa, a continuat a extrage exemple din 49 autori; cu totul s'au extras 56 opere în 86 volume. Dl Dr. I. U. Jarnic a extras din 12 volume de literatură populară. Dl S. Fl. Marian a făcut extracte din scrisorile sale, trimițând până acum 2618 bilete. Comisiunea s'a adresat domnilor Gr. Stefanescu și Saba Stefanescu, rugându-i să adune din scrierile și notele lor terminii privitor la geologie și mineralogie. În același mod au fost rugați dlul Gr. Antipa și N. Leon ca să adune numirile românești relative la zoologie, la pescărie, la vânătoare etc. Adunarea materialului se va încheia în Octomvrie viitor. La epoca aceea va fi adunat tot materialul lexic extras prin toate cercetările făcute și în Noemvrie se va începe redactarea lucrării.

Comisiunea Adamachi se compune astfel: Haret, Poni, Sturdza.

Comisiunea Oteteleșianu se alege în persoanele dlor Kalinderu, Sturdza și Negruzzi.

Cererea dlui I. P. Reteganul. Secțiunea literară a raportat, că nu poate sprigini cererea dlui I. Pop Reteganul, ca Academia să-i deie ajutor material la tipărirea novelor și schițelor sale, din cauză că Academia nu tipărește decât culegeri făcute din popor. Plenul a aprobat opiniunea secțiunii.

E de mirat, că dl Reteganu mai are pretenție ca fleacurile sale să se tipărească pe spesele Academiei.

Revista externă.

Neliniște în Macedonia.

În urma brutalității armănișilor și a albanezilor, Sârbii din Macedonia sunt iritați. Foaia oficială din Belgrad „Srbake Novine” provoacă Poarta ca să pună capăt fărâdelegilor, căci poporul sârbesc nu poate să le mai rabde, totodată provoacă și guvernul sârbesc ca să păsească mai energic pentru desrobirea Sârbilor din Macedonia, între cari șovinisti Sârbii au băgat și Aromânii destul. Studențimea încă ține meetinguri pentru a agita masele în favorul conaționalilor lor din Sârbia.

Procesul

Panamei aradane.

(Ziua a patra).

Representația o dă tot Scheinberger, adecă mulțimea de martori „israeliți”, cari jură cu căciula pe cap și nu pe cruce, ei pe — Moise. Între alții e ascultat Lamberger, care între anii 1875—1886 a fost avocatul lui Scheinberger, care se vede că într'u câtva avea și mania să nu plătească până nu se va cere în contra-i execuție. Sunt apoi ascultați mai mulți „handlé”, a căror loc de întâlnire era cărciuma lui „unsere leben Moritz”, căruia zic martorii, îi mergea „geșetul” bine, pentru că din spirt și cafea făcea un cognac cu 30 cr., tare cum le plac bețivilor, în cât după ce „gustau” 3—4 păhare, poliția îi aduna de pe sub garduri și din șanturi.

S'a hotărât apoi ca pe azi să fie adus la tribunal și Czeglédy, care fiind bolnav, de trei zile n'a fost interogată încă.

ARTĂ.

Arta rusească în Europa.

Acum vre-o douăzeci de ani apăruseră pe piețele literare bibliografice din Apus, mai ales în Engliera, Germania și în urmă în Franța, primele romane rusești în traduceri și anume cele de: Turghenev, Dostoievski și Tolstoi. De atunci romanul rusec e acolo biruitor, la modă.

Cam cinci-șase ani după ei își făcuse drumul seu prin Europa Vereșceaghin cu senzaționalele sale tablouri înfașoșând ca nici un pictor până atunci, pe de o parte groazele rășbelului, pe de alta ridicând prin

ele protest strajnic al vocii umanismului contra măcelăririi între sine a fililor lui D-zeu, tatăl lor. Odată calea deschisă, arta rusească, pictura și sculptura, dar' mai ales cea dintău trimisese în apus câteva talente strălucitoare, cari la toate expozițiile cuceresc premii întău; așa să nu poimenim de cât numele: Antokolsky și Riepin.

Știința rusească, apreciată până la 1897 numai printre specialiștii diferitelor ramuri respective, a devenit cunoscută cercurilor celor mai largi din Apus prin rapoartele, publicate în ziare politice și științifice din întreaga lume despre congresul internațional al medicilor, ce s'a ținut în vara suspomentului an la Moscova și la care participară cam 4000 medici străini și 1000 ruși.

Nu mai despre Teatrul rusec, arta dramatică rusească, lumea din apus nu știa aproape nimic, de cât poate că în Petersburg, Moscova, Vargovia etc., ca și în alte orașe mai din lume, există teatre splendide, cu trupe excelente, ba chiar și o operă italiană stabilă în capitala Rusiei. Cum însă joacă Rușii teatru, aceasta lumea apuseană a putut să o vadă și aprecieze numai acum, zilele trecute. Sosise anume pe la 6 Aprilie la Berlin o trupă a actorilor ruși de la teatrul Alexandrin din Petersburg, compusă de vre-o 38—40 înși, sub conducerea isteată a celebrei artiste dna Savin, legându-se a da în capitala Germaniei, la teatrul numit „Lessing”, 3 reprezentațiuni. Afară de anunțuri și placcate indispensabile, reclamă nu li se făcea Rușilor, la propria dorință, aproape de loc.

În ziua sosirii chiar dădură prima reprezentație a unei piese originale rusești, istorice, în care rolul principal înfașoșează nevasta țarului Ivan-cel-groasnic. Triumful a fos complet, năprasnic. Impăratul Wilhelm, auzind și cetind despre aceasta, i-a rugat pe Ruși să joace aceeași piesă și în teatrul imperial. La reprezentație veni el însuși, îmbrăcat în uniformă rusească, cu o suită neobișnuit de număroasă; celalalt public în haine de gală. Impăratul era cu ochii numai pe scenă și n'avea destule cuvinte, cum să-și exprime admirația, spun ziaarele nemțești; în unul din „entreacte”-e, el însuși, cu mâna sa proprie, a predat dnei Savin o brațelă extraordinar de frumoasă din briliante și rubine mari, cu un mare vultar în mijloc, tot din briliante, exprimându-i, în cuvinte foarte entusiaste, admirațiunea sa și convorbind cu ea mai îndelungat despre direcțiunea artei teatrale în Rusia și despre literatura dramatică rusească.

Recenziunile ziarelor germane sunt peste măsură de elogioase, astfel spre pildă, „Nord. Allgemeine Zeitung” scrie, că „succesul dramei a fost enorm, vifoarele de aplauze cătră sfârșit nu mai încetau”. „Toate câte le a văzut aci publicul berlinez, era așa de plin de stil, toate erau așa de curat slave, așa de sincer adevărate, dar' totodată așa de puțin asemănătoare cu jocul artiștilor germani încât publicul era fermecat până la cel mai înalt grad. . . În jocul dnei Savin e mult de acel naturalism, de acel stil al vieții de toate zilele, introdus în drama istorică costumată, care de loc nu

A FORISME

Pentru a salva toate, trebuie să riscăm totul. O cauză desperată reclamă un remediu temerar.

Schiller, Fiesco.

Cel ce nu se simte răpit de ideile cari agită pe contemporanii săi, nu e făcut a le stăpâni.

V. Cousin, Discours politiques.

Nu mai o generație enervată suportă rușinea despotismului.

Lindner, Problem des Glücks.

Timpul și întâmplarea nu pot ajuta cu nimic pe cei ce pentru sine nu vor să facă nimic. Nici chiar providința nu poate salva pe un popor, care nu e înclinat a-și elupta însuși independența.

Canning, Political Speeches.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

ULTIMELE SCRISORI ALE LUI

JACOPO ORTIS (7)

Traducere de

LUCREȚIA RUSSU ȘIRIANU.

22 Noemvrie.

Încă trei zile și Odoardo nu va mai fi aici. Tatăl Teresiei îl va petrece până la graniță. Mi-a dat să înțeleg că l-ar face plăcere să-l însoțesc în această călătorie scurtă. Eu însă i am mulțumit, deoarece și așa vreau să plec. Am de gând să mă duc la Padua. Nu trebuie să abuzez de prietenia și încrederea dlui T. — „Fă-le distracție fetelor mele”, îmi zise el azi dimineață. Probabil că mă crede un Socrate.

Și lângă această ființă divină, care e creată să iubească și să fie iubită și care totodată e așa de nenorocită. Simpatizez în totdeauna cu cei nenorociți, căci — și într'adevăr, este așa! în cei fericiți găsesc și o oarecare răutate.

Nu știu, de ce nu observă, că sunt răpăcit și mă încurec când vorbesc de fata

lui: mă schimb la față, și stau ca un hoț înaintea judecătorului. Aceasta mă adâncește în gânduri curioase, și îmi vine să blastem cerul, fiindcă trebuie să recunosc că acest bărbat are atâtea calități frumoase. E predominant însă numai de prejudeții și încăpăținare în hotărârile lui, cari îi va cauza încă lacrimi amare. — Îmi omor zilele, năcăjindu-mă și tânguindu-mă de nenorocirea mea și a altora.

Și totuși nu-mi convine: — adeseaori rid de mine însumi, căci mărturisind sincer, nici inima mea nu se astimpără măcar pe un moment. Trebuie să fie mereu în mișcare, nu găsește nicăiri odihnă. Când îi zboară norocul, își găsește scăpare în durere. Eri a fost Odoardo la mine să-mi înapoieze o pușcă de vânat ce l-o împrumutasem și să-și ia rămas bun dela mine. Nu l'am putut vedea plecând fără să mă arunc de gâtul lui, deși ar fi trebuit să presimt indiferența lui.

Nu știu cum numiți voi înțelepții pe cei cari ascultă prea curând de inimă; fără în-doială că nu sunt eroi, dar' sunt ei de aceea selbateci mizerabili? Cei cari tratează ca pe niște ființe slabe pe oamenii pătimiși, asemenea medicului, care ține de nebul pe un bolnav, fiindcă s'a lăsat cuprins de friguri. Așa bogății reproșează săracilor că

nu sunt și ei bogăți. Mie însă mi-se pare totul fantesie, nimic, absolut nimic real. Oamenii, cari nu și-au putut câștiga prin ei înșiși stima proprie și a altora, vor să se ridice prin aceea, că scot la iveală defectele deapropelui. Cel care nu se îmbată numai fiindcă l'e greață de vin, merită oare numele și reputația de cumpătat?

O spune-mi tu, care judeci cu atâtea liniște patimile, dacă mânil tale răci n'ar găsi rece tot ce pipăie, dacă n'ar îngheța totul ce intră în inima ta de ghiață, te-ai lăuda stăta cu filosofia ta severă? sau cum poți peste tot, să aduci judecata lucrurilor pe cari nu le cunoști de loc?

În ceea ce mă privește, las bucuros pe înțelepții să facă paradă cu pustiul nesimțirii lor.

Nu de mult am citit, nu mai știu de la care poet, că virtuțile lor sunt o masă de ghiață, care atrage și înmărmurște totul ce le vine în prea mare apropiere. Nici chiar Dumnezeu nu rămâne totdeauna în liniștea lui maiestetică, ci se mișcă cu vânturile și pribegeste cu furtunile.

27 Noemvrie.

Odoardo a plecat și mă voi duce îndată ce se va întoarce tatăl Teresiei.

Adio.

voeste să se încetănească pe bina noastră.

In loc de 3, cum era hotărât la început, trupa rusească a dat 6 reprezentații.

Despre cea de pe urmă reprezentație (12 Aprilie) spune o telegramă, că „era însoțită de ovațiuni neîntrerupte atât pentru dna Savin însăși, cât și pentru trupa întreagă. Dna Savin a căpătat mai multe daruri prețioase, o mulțime de flori și o coroană de lauri. După reprezentație, publicul a chemat pe scenă întreaga trupă, o salu-a fără încetare cu strigăte cele mai entusiaste, și arunca pe deplin cu flori și bilete cu inscripțiuni: „Salut oaspeților scumpi! La revedere!“ Ovațiunile nu încetau nici afară pe stradă; publicul entusiasmă însoțea pe dna Savin până în hotel“. Dimineața la orele 8, trupa rusească plecă la Praga.

Sosind în 13 Aprilie, cătră orele 5 după amiază, încă în seara aceea dădură prima reprezentație; și aici din 3 reprezentații se deteră 5. Se înțelege, că ovațiunile publicului din Praga aveau earși un caracter deosebit, pe care nu e de lipsă să scoțea mai d'aproape la iveală, manifestațiunile se produceau în mai multe chipuri, într'altel o mare convenire socială în cele mai elegante saloane publice din Praga, împreună cu concertul celor mai distinși artiști de muzică vocală și instrumentală.

Și de aici au plecat imediat dimineața după ultima reprezentație, Miercuri în 19 Aprilie, având a juca acasă în Petresburg, deja Vineri, 21 c. seara.

Și încă ceva la încheiere: împăratul Wilhelm a trimis pe unul din adjutanții sei la Praga, pentru a preda la câțiva membri ai trupei rusești, daruri prețioase; astfel, directorul trupei Dolinov a căpătat ac de cravată din briliante cu monograma împăratului.

NOUTAȚI

Arad, 24 Aprilie u. 1899.

Alte hoții descoperite. Comisia ministerială care cercetează „gestiunea“ lui Krivány ajungând la socotelile din 1891, a mai descoperit o hoție de 4000 fl. De va merge tot așa, se ajunge milionul!

Cinstirea sărbătorilor Citim în „Unirea“: „În numărul 65 al „Trib. Poporului“ cunoscutul scriitor „Uncheasul“ publică un articol de fond sub titlu de mai sus. Din motivul că anii trecuți, chiar în ziua s. Pașii soldații regimentului aproape curat românesc din Arad au fost duși la un mare eșec de granișoană, sunt rugați I. P. S. Sa Mitropolia română din Sibiu și Blaș, ca să întrevină la locurile mai înalte militare pentru respectarea sărbătorilor noastre în armată și scutirea soldaților de la eșec în aceste zile. Ne alăturăm și noi la rugarea aceasta cu adănsul, că în aceste zile soldații să fie duși apoi, unde se poate, și la serviciul dumnezeesc“.

Bine înțeles! Și noi credem că spriginită propunerea noastră și de un organ cu autoritate bisericesc, cuvântul Unchișului n'a sunat în deșert.

Sinodal preoților din vicariatul Făgărașului. În 18 s'a ținut sinodul preoților din vicariatul Făgărașului la care au luat parte 24 preoți. Noul vicar, Rev. D. Iacob Macaveiu i s'au făcut frumoase și meritate ovațiuni. S'au cetit apoi două disertațiuni. Un preot tânăr a făcut o propunere care s'a primit de cătră toți cei de față. Propunerea e următoarea:

1. Să se recerce toate tractele protopopesci din arhidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, ca în adunările lor proxime să pună la ordinea zilei și se primească de-ale lor următoarele puncte:

a) **Cestiunea autonomiei.** Protestăm energic în contra contopirei bisericei noastre române gr. cat. în autonomia bisericei romano-catolice. Cerem pentru biserica noastră română gr. cat. autonomie proprie pe temeiul dreptului, ce are.

b) **Cestiunea congruei.** Protestăm energie în contra dotării sub condițiuni din partea statului a preoților noastre și cu desconsiderarea autorității bisericei noastre ro-

mâne gr. cat. Cerem dotarea clerului nostru fără condițiuni.

c) Cerem să se concheme cât mai curând **sinod provincial**, în care să se dezbate toate aceste puncte și alte dorințe și lipsă arzătoare ale bisericei și clerului nostru.

d) În acest sinod provincial să se elaboreze un plan, după care am putea noi înșiși întemeia fondul necesar la **salarisarea preoților noastre**, și acel plan să se pună în lucrare în întreaga provincie metropolitană în cuvincioasă măsură.

Tinerimea de bună speranță. Un iurist ovreu cu numele Benjamin din Pesta a fost osândit fiindcă fura paltoanele colegilor sei. . . De vreme a început-o!

Năzdrăvăni. Ni se scrie din Lipova: De ani mulți își dau „neamurile“ toată silința. d'a peface în Lipova ziua a 2-a de Paști într'o adevărată zi festivă familiară a lor. E ziua în care în Lipova au introdus a ține slujbă d'zeacă mai pompoasă decât în 1-a zi a sfințelor Pașii, Pentru-ce? Pentru-ca pe acea zi să meargă la Lipova fratele protopopului, actualul „aspirant“ la vladicie, August Hamsea, ca să „pontifice“ cu mare aer de viitor arhieru. În anul acesta au ajuns deja la năzdrăvăni cu încercările lor, punând prunci școlari, dintre cari cei mai mulți nici n'au văzut încă formă de teatru în viața lor, să dea o **reprezentățiune teatrală, o dramă în 5 acte**, și încă de subiectul cel mai greu: „**Patimile, moartea și învierea lui Christos.**“

Înainte de a face să se joace „drama în 5 acte“, d. prota ar fi mai cu minte să vegheze și să nu lase pe oamenii sei a stâlci limba română. Eată, într'adevăr, cum e făcută invitarea:

„**Școlarii dela școala gr. or. română din Lipova, Vă invită a participa la „Reprezentățiunea teatrală“, ce o va da Luni a 2-a zi de Paști în sala cea mare dela grădina Bana (Berăria).**“

Nu știu ce să zicem însă, când vedem că după „reprezentarea“ religioasă va fi joc. Isus și apostolii la dans cu mironosițele Maria, Magdalena și Salomia! Bravo, d-le prota, că bine le potrivești în toporiște. Dar atunci de ce un aranjezi „circ“ mai bine, la care ai avea un August în persoană fratelui D-Tale din Arad.

Ca încheiere, o întrebare: este adevărat că „drama în 5 acte“ a scris-o antispiritistul David? De ce nu l'ați tipărit atunci pe afiș?

Bucuria nebunilor. Un „artist“ d'a zecea mână cu numele Hassreiter din Viena s'a dus la Sopron să asiste la predarea unei piese scrisă de el. Hassreiter a riscat vorba că „stăta temperament artistic, ca în Ungaria nicăiri nu a aflat.“ Și cei nebuni îi cred!

Cerșitoria cu sistem. Am amintit și noi după „B H“ despre sărăcia ce ar fi domnind în Csongrad-Mindszent, ai cărei locuitori cereau ajutoare dela guvern. Autorii veștilor triste din satul numit sunt Ovreii de acolo, care pe deoparte vor să pună piedeci celor de o pănură cu ei, d'a nu se așeza în sat, ear' pe de alta ajutoarele dela stat tot în pungele lor să se strezure. Tineretul din acea comună aranjează câte 5-6 baluri pe săptămână și sunt baluri pentru cari se cheltuiesc și câte 150 fl. Și la astfel de oameni vor Ovreii să li se dea ajutoare de stat?

Restitulirea unui comitat. Consiliulul comunal al Panciovei a hotărât să ceară dela guvern restituirea vechiului comitat Cevea precum și dreptul d'a alege un deputat, căci Panciova are 1400 alegători. Panciova e unicul oraș reg. din Ungaria și Ardeal, care nu are deputat al seu.

D'ale politice. Nainte cu 2 zile de formarea noului guvern român, „Constituționalul“ publică următoarele;

„**Confrății de la „Epoca“** aduc la cunoștința publicului cum că d-nii **Disescu, D. Neișescu, colonel Petroni și Dumitrescu-Brăila** au demisionat din clubul constituțional (junimist). Informațiunea este exactă, cu un simplu adaus că d. Disescu a demisionat și din clubul conservator.“

Ce se întâmplase adevă: erau probabilități că se va forma un cabinet — liberal .. și d. Disescu ținea să-și păstreze **independența principilor**; așa a ajuns apoi ministru — conservator.

Societatea istorică și arheologică din Deva în adunarea s'a generală din urmă a primit „cu deosebită bucurie“ edițiile „Asociațiunei“ din Sibiu precum și ale Academiei. Așa spun foile maghiare. Cea ce au uitat să spună e, că nu au recomandat aceste edițiuni în deosebită atenție a președintelui acelei soc., Réthy Lajos, ca să învețe odată din ele, că noi Românii aici am fost de când ne-a adus Trăian.

Pădurea dela Ruj a deputatului Kulmann a ars aproape jumătate împreună cu vre-o câteva case.

O nouă invenție. Un inginer german cu numele Eberhardt a inventat un fel de materie fluidă, cu ajutorul căreia foarte ușor se pot localiza focurile. Probele ce s'au făcut au dovedit că invenția inginerului Eberhardt e bună și foarte folositoare.

Plagiator. Doctorul Esser, un explorator african a fost decorat în Decembrie trecut de împăratul Germaniei care-i zisese: „Ași dori ca fie care din coloniile noastre să aibă câte un om ca d-ta“. Acum, doctorul Wagner a publicat o broșură în care dovedește că doctorul Esser n'a vizitat nici odată țările pe cari le a descris, și că a copiat tot, din cărțile mai multor exploratori.

Urmările agitației. Un anumit Herman Birman din Pesta, întăritat de rapoartele chilometrice ale foilor ovreiești despre nevinovăția lui Dreyfus, a scris lui Loubet, președintele Republicei franceze și premierului Dupuy, ca să pună capăt „nelegiuirii“, să sloboadă pe Dreyfus altmăntreni și omoară. Zelosul Dreyfusist din Pesta a fost deținut.

BIBLIOGRAFIE

A apărut „**LITURGIA sfântului Ioan Crisostom**“ de Nicolae Ștef, Inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe **pricesne**, irmoase, și un adaus de cântări naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl plus 10 cr. porto postal, ear' legat ca firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop“.

O familie distinsă, care vara o petrece la băi,

caută o îngrijitoare cinstită lângă un băiat de 2 1/2 ani.

A se adresa la administrația ziarului.

AVIS!

Rugăm pe Domnii abonenți cari nu și-au reînnoit încă abonamentul pe al II. Quartel să grăbească a și-l reînnoi, precum și cei cari sunt în restanță a și-l achita. La din

contră suntem nevoiți a le sista expedarea foaiei.

Cu toată stima

Administrația.

Poșta Redacției.

Timișoara. Cei săraci cu duhul, probabil pentru a se feri, cred câte gogoase toate. Dacă d. A. crede și el în cei 15 protopopi cari ar vota cu „neamurile“, se leagăna cel mult într'un vis din care trezirea, vai, va fi cât se poate de crudă. — Cât despre alegerea preoțească, nu mai revenim, deoarece „noul mădular“ ales n'are atâta importanță în cât să mai revenim.

Poșta administrației.

Dnii P. O. în Segedin. Încă nu se știe, hotărât, credem în vre-o săptămână două.

ULTIME ȘTIRI

Indoiala noastră confirmată.

Budapesta, 24 Aprilie.

„**Magyarország**“ scrie: Din parte competentă suntem imputerniciți a declara, că știrea dată de „**Budap. Hirlap**“, că ar fi plănuită numirea lui **Szilágyi** ca ministru de interne, e cu desăvârșire neîntemeiată.

Demonstrațiuni antisemite.

Paris, 24 Aprilie.

În **Algir** s'au întâmplat alaltăieri, Sâmbătă, mari demonstrațiuni antisemite. O mulțime mare s'a îngrămădit înaintea temniței unde e închis **Max Regis**, șeful antisemiților și fost primar al or. șului. Întorcându-se de acolo, mulțimea demonstra înaintea casei guvernului, cu care priicgiu au fost arestați, primarul actual **Voinot**, consilierul **Lionne**, ear dintre Parisienii aflați aci: **Drumont** și **Jeanbrouet**, redactorul ziarului, „**Libre Parole**“. Guvernorul și-a dat încuviințarea ca arestații să fie eliberați dacă demonstrațiunile vor înceta. Demonstrații s'au împărșiat apoi; dar numai **Drumont** și **Voinot** au fost puși pe picior liber. Seara a fost foarte mare agitație în oraș cu nouă și nouă manifestațiuni; poliția în sfârșit reuși a împărștia pe demonstrații făcând 22 arestări. Un comisar polițienesc și un polițai de rând au fost răniți. Seara târziu liniștea fu restabilită.

Noul cabinet român.

București, 24 Aprilie.

Cabinetul e definitiv constituit așa cum a fost comunicată lista alaltăieri cu modificarea că **Take Ionescu** ia portofoliul cultelor și instrucțiunea, publică, ear' **Disescu**, cel al justiției. Ieri noii ministri au depus jurământul.

Rusia își schimbă călindarul.

Petersburg, 23 Aprilie.

Pornirea ce de mult ține în numărtoase straturi și corporațiuni rusești de a primi călindarul Gregorian, earși s'a înțefit. Înșifativa a luat-o **Asociațiunea astronomică** instituind o **comisiune specială spre acest scop**. Comisiunea s'a adresat cătră toate ministerele cu rugarea, de a-și da părerile. **Ministerele comunicației, internelor s'au rostit că e de dorit o reformă cât de repede**. Comisiunea își va reîncepe lucrările i nediat după sărbătorile Paștilor și le va isprăvi pe semne la începutul lunii Iunie.

Editor: Aurel Popovici-Barciann.

Redactor responsabil Ioan Bussu Știriana

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră“

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuița în ori-ce gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, lichieri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vânzare la Dna Zotti Hodoș, Caransebeș.

„Revista ilustrată“, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poesie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P. Simonu. Când te ved. Poesie de Nițu Din propria ei putere. Novelă de G. Simu.

„Moda Ilustrată“. Redacția și administrația: Strada Sărindar Nr. 11 în București.

Apare în fiecare Sâmbătă.

A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătură îndărăt și cu nasturi în părți în mărime naturală.

Cuprinsul acestui număr e variat și interesant atât în ceea ce privește moda cât și partea literară și lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barracand.

Prețul abonamentului la „Moda Ilustrată“.

Un an în țară. Lei 10—în străinătate. Lei 12.—
Sase luni 5 6 50
Trei luni 3 3 50

Avis important.

Corierul de abonament trebuie însoțit de un mandat postal sau de valoarea abonamentului în mărime postale.

A apărut!!

și se află de vânzare la
administrația
„Tribuna Poporului“

PRIBEAG

de Ioan Iosif Sceopul,

cu prețul de 75 cr. plus 3 cr.
porto postal.

Broșură elegantă și frumoasă și
vrednică de citit.

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări,

Nr. 2. Iosif Balan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—3. G. Coșbuc, Versuri și Proză.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Cântece Bănățene.

Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cătănăești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave.

Nr. 15—17. Ios. Balan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nrele viitoare: Cercetări din Istoria Românilor bănățeni de P. Drăgălină.

Partea I. Istoria Banatului Severin până la pluta dela Mohács.

P. II. Severinul sub principiul Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partile au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim. Volumele se plătesc numai după-ce au apărut. Direcția.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minerva“ din Orăștie, odată de d-nii: Iosif Tabăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră“ cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian. Cântecul isvorului (poesie). Sin-Petreaanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schită Safré's ochii tēi (din Heine). I. Neamtu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave, Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente
NOTE
Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“, A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci
PLIOBI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.